

J. n. g. Hutter Ivan, prof. v p.
Grad L. Turij Zg. L. Murgota

Poština plačana v gotovini.

STRAZA

NEODVISEN POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKO LJUBSTVO

„Straza“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravljalstvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se
more govoriti vsak dan samo od 11 do
12 ure dopoldne. Rokopisi se ne vrnejo.
Nezaprite reklamacije so poštnine prave.
Telefon interurban št. 113.

98. številka.

Maribor, dne 21. avgusta 1929.

Letnik XIV.

Brno—Ljubljana.

Dve naziranjia sta v zadnjem času manifestirali: katoliška orlovska v Brnu in svobodomiselnja sokolska v Ljubljani. Obe organizaciji sta podali najboljše, kar sta mogli, obe organizaciji sta se potrudili, da manifestirate lepše, čim impozantnije za svoja načela: Orel v Brnu, Sokol v Ljubljani. Vendar kaka razlika med nastopom in uspehom obeh!

Orel je koliko toliko povsod zatiran in preziran od vseh, ki niso v srcu več katoličani, ampak ostudni odpadniki. Zalibog je to večina javnih državnih funkcionarjev v Jugoslaviji in na Češkoslovaškem. Ker pa javni funkcionarji, kot osebe, niso naklonjeni Orlovstvu, tudi oficijelni uradi itd niso ravno navdušeni za nje. Nasprotno je pri Sokolu. V obeh državah uživa Sokol oficijelno državno gnotno in moralno podporo, povsod mu gredo na roko, prednosti ima pri državni blagajni, pri visokih in nižjih državnih funkcionarjih potom raznih objav, oklicev, razglasov in poročil. Se celo pri takozvanih komunistih in socijaldemokratih, drugače svojih nasprotnikih, uživajo kolikor toliko indirektno moralno podporo.

Obe prireditvi sta bili več ali manj na mednarodni podlagi. S tem pa je v zvezi vprašanje razobešanja zastav. V Ljubljani so visele oficijelne zastave z državnih poslopij (o mestnih ne govorimo), v Brnu pa je vihralo nad 500 zastav s privatnih hiš in le tu pa tam je imelo zastavo tudi kako državno poslopje.

Pozabiti ne smemo še tega. Slovenci so v veliki večini naklonjeni Orlovstvu, ne pa Sokolstvu. Če dvigajo Sokoli večji hrup, je to pač znamenje njihove slabosti. Mnogo udeležencev, če že ne večina, je prišlo v Ljubljano samo zaradi kraljeve dvojice. O primernosti in umestnosti take reklame prepuščamo sodbo pošteni javnosti. Če in v koliko je kralj res Sokol, je odprto vprašanje. O manifestu pa se bo govorilo na pristojnem mestu. Orel zaradi tega manifesta ne bo izgubil niti enega člana, pač pa jih bo mnogo pridobil.

Kdo se je udeležil zleta v Brnu, kdo v Ljubljani? V Brno je prišlo katoliško češko in slovaško ljudstvo, v Ljubljano svobodomiselnjo meščanstvo. V Brno so prišli ljudje manifestirat, da naberejo novega navdušenja in novih moči za nadaljno delo, v Ljubljano so prišli — prosim, nobeno pravilo brez izjeme! — večinoma ljudje, ki so hoteli poveselečati in dati utehe svojim željam in nagonom. Kdor je videl vzoren red v Brnu in slišal o neredu v Ljubljani ravno v tem oziru, ta si lahko ustvari pravilno sliko o obeh organizacijah. V Brnu ob 10. uri zvečer po mestu mir, v Ljubljani pijano kričanje cele noči. Omeniti je treba, da brnska policija ni imela povoda za intervencije niti po dnevu, v Ljubljani pa je celo ponoči imela preveč posla z raznimi razgrajaji. Pomisliti moramo spet, da je policija v Brnu strogo pazila na malenkosti in vendar ni zaznamovala niti enega incidenta, da pa je nasprotno ljublj. policija v kljub »gledanju skozi prste« morala neštokrat intervenirati. Najboljši dokaz za nered v Ljubljani je to, da se pametnejši člani Sokola zgražajo nad početjem v Ljubljani in da padajo opazke, ki za Sokola niso ravno častne, posebno, ker prihajajo iz lastnih vrst.

In nastop sam. Sokoli se ponašajo s tisočimi člani in članic, ki so nastopili pri prostih vajah, govorijo o stotisočih ljudstva, ki ga je bilo v Ljubljani. Ugotovimo: V Brnu je nastopilo pri obhodu po mestu nad 20 tisoč članov in članic v krojih. Razentega nad 2000 narodnih noš in nad 10 tisoč članov in članic v civilu z znaki. Obhod sam je trajal dve in polure. Ulice so bile polne občinstva, ki so Orle res z navdušenjem pozdravljale. In ta množica ljudi ni bila umetno razpostavljena in privabljen. V Ljubljani se je udeležilo obhoda komaj 500 članov in članic Sokola. Ljudje pa so bili umetno razpostavljeni po ulicah in h kričanju indirektno prisiljeni. Zunanji efekt je bil s tem zasiguran in površnega opazovalca je lahko navdušil, toda kdor je pogledal globlje, je videl vso plitkost in površnost afektiva. Če omenimo, da je pijan človek bolj dovzeten za površne efekte in da tem glasneje izraža svoja trenutna čustva, bomo ljubljansko kričanje ob pohodu Sokolstva lažje razumeli.

Javna telovadba Orla v Brnu je pokazala uspeh orlovskega dela tekom dveh let in njegovo sedanjo moč. Nastopilo je članov pri javni telovadbi 67 štiriinšestdesetero (64) stopov, to je 4288 telovadcev. Članic je nastopilo 53 64stopov, to je 3392 telovadkinj. Vračunani niso tu Orli dijaki in dijakinje, ki so imeli v ponedeljek lasten nastop ter je prvih nastopilo nad 1000, drugih nad 800, in naraščaj, ki ga je nastopilo dne 30. julija nad 12 tisoč.

V Ljubljani je nastopilo pri javni telovadbi 3280 članov (večina vojakov) in 2600 članic s Sokoli dijaki in dijakinjami in brez naraščaja. To so številke, ki povedo največ. Da si ne bo kdo mislil, Slovenija in Češka. Ne trdim tega. Trdim pa to, da ima Jugoslovanski Sokol svoja društva po celi Jugoslaviji in to močna društva. Čehoslovaški Orel ima svoja društva večinoma po Slovaškem. Jugoslavija pa je gotovo malo večja, nego Slovaška! Vzporedite sedaj disciplino pri Orlu in pri Sokolul

Spomniti se moramo še enkrat, da sta obe prireditvi bili mednarodni po svojih mednarodnih tekmah. V Brnu je bilo zastopanih 12 narodov, v Ljubljani 7. Na čegavi strani je v tem oziru večji uspeh, povejo številke.

Kdo je imel večji uspeh: Orel v Brnu ali Sokol v Ljubljani?

Mogoče je imel Sokol večji gnotni uspeh, ko Orel, o tem navsezadnje nikdo ne bo v dvomih, saj vemo, odkod gnotna podpora. Toda moralen uspeh je imel Orel v Brnu neprecenljivo večji, kakor Sokol v Ljubljani. Sramota je za Sokola, da pridiguje na eni strani moralno in propagira »moralno vzgojo« v šoli in »moralni prepoved« med ljudstvom, s svojimi prireditvami pa daje naravnost priliko za nemoralnost in jo celo pospešuje. Orel v Brnu pa je pokazal, da niso samo besede, kar govori o nravnem življenju, ampak jih tudi udeještvuje. Pijančevanje in raznih parčkov v Brnu ni videl nikdo, dočim je bil v Ljubljani to višek vsake noči. — Ljubljanske gostilne in kavarne vedo povedati marsikaj zanimivega, še več zanimivega povejo sprehajališča v Tivoli itd.

In največji uspeh orlovskega zleta v Brnu: V Brnu se je slavilo slavje pobratimstva miru željnih narodov, v Ljubljani je pa sokolska manifestacija bila slavje za vednih in nezavednih, militarističnih pristašev. K.

Politični položaj.

Pobijanje draginje od strani beogradske vlade. Sedaj šele, ko nam že sili valovje pomanjkanja ter lakote v grlo, so se izmislili naši ministri, da bi bilo treba začeti ubijati naraščajočo draginjo vsaj pri zeleni mizi ministrskih sej in na papirju. Da se omeji draginja, je sklenil ministrski svet, da se natančno popišejo vse količine prehrane, poljedelski minister pa mora podati na tančno statistiko o žetvenih rezultatih. Vse carinarnice morajo pošiljati trgovinskemu ministrstvu natančna poročila o izvozu in uvozu prehrane. Vsak trgovec z živili mora imeti na odprtem mestu natančno označene cene raznim prehranjevalnim produktom in vedno javljati policiji, kolike zaloge živeža da poseda. Trgovinsko ministrstvo bo vodilo statistiko glede kretanja trgovine s prehrano, minister saobračaja pa bo vsakih osem dni poročal, koliko se je prevozilo prehrane v razne kraje. Ravnokar omenjeno vladno skrb za pobijanje draginje in lakote raznaša v janost ministrski svet; a v resnici pa je ta naša »skrbna« vlada povišala dne 15. avgusta t. l. trošarino na življenjske potrebščine kot: za sladkor od 400 na 500 dinarjev, na kavo od 200 na 400 dinarjev, na petrolej itd. Z izvanrednim poviškom trošarin je vlada sama dvignila draginjo, katero bi rada sedaj zopet pobila, ko jo pa sama ustvarja. Vladni skrbi za od pomoč glede draginje ne verjame pri nas nikdo več.

Vprašanje prehrane pasivnih krajev. Ministrski svet se bavi z vprašanjem prehrane pasivnih krajev in se je odločil za oprostitve carine na ono prehrano, ki bo uvožena v našo državo iz Bolgarije in Rumunske. Na vsak izvoz prehrane iz naše države pa bo znatno povišana izvozna carina. V očigled letošnjemu vsestranskemu pomanjkanju je ministrskemu svetu najbolj pri srcu Beograd. Minister za šume in rude je dobil od ministrskega sveta nalog, da preskrbi beogradske urade z drvami iz državnih gozdov. Minister saobračaja pa mora ukreniti vse potrebno, da se bo pravočasno navozilo dovolj prehrane za Beograd. Torej Beograd je prvi, če bo kaj preostalo, potem šele bodo dobili nekaj drobtinic tudi drugi kraji in mesta, ki so potrebnejša vsestranske podpore bolj nego Beograd.

Vladna pomoč. Finančno ministrstvo je na zahtevo ministrstva za socialno politiko odobrilo dva milijona dinarjev za pomoč krajem, ki so oškodovani po elementarnih nezdah. Vsota se razdeli takole: Srbija 1 milijon in 200 tisoč din., Hrvatska, Slavonija in Srem 300 tisoč in ostali kraji, oziroma pokrajine 500 tisoč dinarjev.

Ureditev državnih mej med Jugoslavijo, Ogrsko in Avstrijo. Na seji Zveze narodov, ki se začne dne 4. septembra v Zenevi, se bodo končno določile meje med Ogrsko na eni ter Jugoslavijo in Avstrijo na drugi strani. Mađarska bo imela na tej seji dva zastopnika, enega glede mej napram Avstriji, drugega napram Jugoslaviji.

Afera sodnega ukaza. Minister pravde je dosegel imenovanje petih članov kasacijskega sodišča v Beogradu in petih članov apelacije v Skoplju. Člane je minister Marković sam izbral, ukaz sestavil na lastno pest, ter ga tudi lepo po tihem »protural« kralju v podpis, potem pa v izvršitev. Nasprotni listi so začeli radi tega prav ogorčeno pisati in nelojalnost Markovičevega ukaza primerjajo z ukazom poštnega ministra Miladinoviča, ki je tudi na lastno pest kakih 30 starih in dobrih uradnikov penzioniral.

Veri enakopravnosti. Vladni muslimanski poslanec muftija Maglajlić je prišel agitirat za vladno politiko v Banjaluko in v mali gruči okrog njega so bili po večini demokrati in radikali. In ko so se ti plačani ljudje toliko šopirili ter muftiju klicali: »Živijo«, se je začelo tudi nekaj klicev: »Doli Maglajlić!« — Zbrana radikaldemokracija je takoj začela iskati krivce in kanclist Robovič je iztaknil par dijakov, poklical policijo, naj jih na njegovo odgovornost

takoj zapre. Maglajlićevo spremstvo je klicalo: »Doli Hrvatli!«, policija je pa res odvedla študente, ki so baje klicali: »Doli Maglajlić!« — v zapor.

Bolgarija in Bolgari.

BOLGARSKA JAVNOST.

«Slovo»: Če je Zveza narodov zaenkrat opustila ime novati na zahtevo Bolgarije mednarodno komisijo, ki naj bi preiskala vzroke vprašanja četaških nemirov v Macedoniji, se to še ne more smatrati za zmago sosedov Bolgarije. Pač pa je Bolgarija odnesla znaten moralen uspeh. Na merodajnem mestu je imela priliko, da je odgovorila jasno in odločno na neutemeljene obtožbe njenih sosedov: preiščite in če pade odgovornost na Bolgarijo, mi se ne bomo izognili te odgovornosti; če je pa Bolgarija nedolžna, pa naj se to javno pove. Le na ta način bo Bolgarija imela mir, ki ga tako nujno potrebuje. S tem svojim nastopom je Bolgarija raztrgala tajnostne mreže, s katerimi so jo njeni sosedje nameravali vjeti. Z ozirom na to si naši sosedje niso upali načeti to stvar s fronte, ampak od strani. Izjavili so, češ, da niso grozili Bolgariji (groznje pa so oficijelno dokazane), a pač pa so prijateljsko želeli sporazum z bolgarsko vlado. Po tej izjavi Zveza narodov seveda ni imela povoda nastopiti. Če se pa groznje ponove, bo Zveza narodov vzela stvar v svoje roke.

«Nezavisimost»: Z razvojem vprašanja bližnjega vzhoda je prizadeto balkansko ravnotežje, ki spravlja na površje tudi vprašanje svobode Macedonije in Tracije. Grški vojaški pohod v Traciji ima zaslugo, da je osvetlil nestalnost balkanskega položaja in imperativno potrebo, da se zagotovi svoboden in miren razvoj prebivalstva v tem delu Evrope.

«L'Echo de Bulgarie»: Ravnateljstvo obveznega dela v Bolgariji je zbralo vse podatke o izvršenem delu v letih 1920 in 1921. Iz teh podatkov je jasno, da je obvezno delo prineslo znatnih koristi. Število obveznosti dela podvrženih oseb znaša 826.568 mož, od katerih je neposredno delalo 447.209 možkih. Ako se njihovo delo računamo na po 20 levov dnevno, je država pridobila 800 milijonov levov v enem letu. Dosedaj se je n. pr. zgradilo 196 km nove železniške proge; 329 km novih cest in se je postavilo 640 novih mostov, popravljenih pa je bilo 254 itd. itd. Z druge strani pa je obveznost navadnega dela, kateri so podvržena dekleta iznad 16 let starosti in mladeniči iznad 19 let, dala istotako zadovoljive rezultate. V enem letu se je popravilo 8571 km železniške proge, zgradilo železnico Aleksandrovo—Vidin in dovršilo progo Tulovo—Kazanlik. Vse to delo, kakor tudi delo v srednjih šolah, ima svoj cilj in smoter v tem, da razvije v mladini ljubezen do dela. Ta cilj je v polni meri dosežen. Mi smo srečni, da moremo še posebno povdarriti, da je bolgarski narod razumel korist obveznega dela in je storil vestno svojo dolžnost.

«Pobeda»: (Razgovor z opolnomočenim ministrom in predsednikom bolgarske delegacije pri Zvezi narodov Teodorovom.) Ako je tudi pri naših sosedih enaka dobra volja, kakor pri nas, ne dvomim v srečen uspeh bodočih pogajanj. Ako pa ne pride do praktičnih rezultatov, kar bi bilo obžalovati, Zveza narodov nas je pooblastila, da se zopet obrnemo nanjo in takrat bo tudi imenovala mednarodno preiskovalno komisijo, ki je mi zahtevamo. Glede vprašanja manjšin smo prepričani, da bo Zveza narodov storila svoje sklepe v smislu pravičnosti, ki odlikuje njeno delovanje.

«L'Independance Roumaine» (Rumunija): Ni bolj zapletenega in bolj nujne rešitve potrebnega mednarodnega problema v sedanjem trenutku, kakor je vzhodni problem. Od njega je odvisen mir in vojna na bližnjem vzhodu, odvisno pa tudi francosko-angliško razmerje. Gre za varnost in gospodarsko nezavisnost držav, katerih promet se vrši skozi Dardanele. V ozki zvezi z rešitvijo tega problema je tudi vpliv boljše vzhoda in stališče bodoče Rusije napram temu problemu z ozirom na Carigrad. Nedavno je francoska javnost z zadovoljstvom ugotovila popolno soglasje vseh zaveznikov glede Grške, ki mora biti za vsako ceno ustavljena pred vrati Carigrada. Med tem pa je govor Lojda Zorža v angleškem Dolnjem domu izzval naravnost dramatičen efekt, kar dokazuje velike težkoče, na katere je za del poskus rešitve tega problema. Pod takimi avspicijami brajo zastopniki velesil v Londonu. Pretiran optimizem v tem slučaju pač ni na mestu.

«Temps» (Francija): Predsednik angleške vlade je s svojim govorom napravil utis, da želi večno vojno ali pa vsaj podžigati k vojni. Politika motenja miru se ne more vzdržati v brezkončnost. Treba ji je hladnokrvno pogledati v obraz in varovati svoje interese. Vse drugo je stvar razvoja dogodkov. Tudi bogovi so podvrženi usodi.

«Efimeris ton Sizitiseon» (Grčija): Delo pariške mirovne konference je obsojeno: priznana je potreba nezavisne Male Azije in pravice Grške na Carigrad.

«Opinion» (Grčija): Izjave predsednika angleške vlade o vzhodnem vprašanju so okrepile nade, da bode končana vojna s Turčijo v smislu pravice in želja grškega naroda. Napram nenaklonjenosti francoskih ter italijanskih delegatov ima Grčija spretnega odvetnika.

«Times (Anglija): Politično je govor Lojda Zorža od največje važnosti. S tem, da si je predsednik angleške vlade osvojil grško teorijo glede okupacije Carigrada, je svojim besedam dal nevarne argumente za narode bližnjega vzhoda. S tega stališča je treba ta govor zelo obžalovati.

Po svetu.

Konferenca male antante. Sklep glede sestanka zastopnikov male antante v Marijinih Laznih se je spremenil. Dr. Beneš, dr. Ninčić, Duca, Pašič in Bratjanu se sestanejo dne 24. avgusta v Pragi. Dan sestanka se je določil bolj zgodaj, ker je seja zveze narodov sklicana na 30. avgusta v Zenevi. Pred sestankom male antante v Pragi se bosta sestala Pašič in dr. Beneš v Marijinih Laznih radi obnove in razširjanja pogodbe med našo državo in Češkoslovaško. Ker se bo sestanka udeležil tudi zastopnik političnih skupin, sodijo, da se bo v Marijinih Laznih vršila poleg podpisa tudi ratifikacija nove pogodbe.

Francoske nakane proti Nemčiji. Poincaré hoče sekvestirati vse nemške dohodke v zasedenem področju, vse rudnike v ruskem ozemlju Rena. Za to akcijo napram Nemčiji ne bi rabila Francija nobenih novih čet, ker so že itak zasedeni vsi izhodi iz ruskega področja.

Nova konferenca zaveznikov na vidiku. Italijanski zunanji minister Schanzer je imel važen razgovor z italijanskim poslanikom v Parizu. Ta razgovor se je sukal krog vpostavitve sporazuma med Anglijo in Francijo. Schanzer se je razgovarjal tudi z belgijskim poslanikom o mogočnosti nove konference zaveznikov na širši podlagi kot je bila londonska.

Frank ali krona v Češkoslovaški. Po najnovejših vesteh ne bo prevzel ministrstva za finance v Češkoslovaški Rašin — kakor je bilo predvideno — ampak direktor čekovnega urada Pospisil. Ker je Pospisil zagovornik uvedbe valute franka, mislijo, da jo bo uvedla češkoslovaška vlada. Napram uvedbi valute franka nastopa po listih Rašin, ki naglašajo, da še ni češkoslovaška zunanja trgovina tako ojačena, da bi se zamoglo preiti v zamenjavo valute, osobito pa še radi tega ne, ker imajo vse sosedne države slabo valuto in bi bila sprememba valute le v vsestransko škodo.

Reakcija monarhizma v Evropi. Iz Berlina se javlja, da je 15. septembra sklican internacionalen sestanek monarhistov v München. Na ta sestanek pridejo različni plemiči, visoki oficirji in drugi monarhisti iz Bavarske, Avstrije, Ogrske, Češke in Rusije. Avstrijski monarhisti so baje dobili izdatno podporo od španskega kralja. Avstrijske monarhiste bo zastopal znani dunajski monarhist Roynig, ruske pa veliki knez Sergij, ki se nahaja sedaj na Madžarskem, potem gen. Mannerheim in drugi delegati. Monarhisti bodo razpravljali, kakor se kaže o novem Wranglovskem načrtu za vojno pustolovščino proti Rusiji.

Mnenje ameriškega bankirja Karna. Tri mesece je bil v Evropi, da za svojo vlado prouči evropski finančni položaj in sedaj, ko se vrača, je izjavil, da je potreba, da Amerika pošlje svojega oficijelnega zastopnika v reparacijsko komisijo. Nujno se mora tudi rešiti vprašanje zaveznikskih dolgov in Amerika naj pristopi k «Zvezi narodov».

Beleške.

Neverjetno, pa vendar mogoče. Vojvodinski listi javljajo, da so v Vršču pametne oblasti zabranile nemškimi in ogrskim diplomiranim zdravnikom izvrševanje prakse, ker imajo ti zdravniki moderno urejene ordinacijske sobe s Röntgenovimi aparati in drugimi modernimi instrumenti ter s tem delajo veliko konkurenco srbskim kolegom, ki nimajo toliko naprav in sredstev. Kulturna javnost je takoj uvidela sramoto takega postopanja in pozvala je ministrstvo za narodno zdravje, naj takoj ukine to famozno naredbo, njene povzročitelje naj pokliče na odgovornost in če hoče, da bodo tudi srbski zdravniki imeli dovolj posla, naj jim da za to potrebna sredstva in znanje.

Pašičeve spletke. «Beograjski dnevnik» piše, kako ima Pašič že od nekdaj nekaj bav-bav za svoje vladarje. Proti Aleksandru Obrenoviću je izigral njegov očetna Milana in tudi pod sedanjo dinastijo podobne spletke niso prenehale: «Vedno je moral biti ne bav-bav za dinastijo in če ga ni bilo, Pašič ga je usvitaril, samo da se lahko pokaže v vlogi rešitelja dinastije ter se nagradi naklonjenosti in vsega drugega, kar si je poželet. Odkar je kralj Peter predal kraljevsko oblast svojemu sinu Aleksandru, misli Pašič, da ima pripraven bav-bav v osebi kraljeviča Jurja. Nekoč na Krfu, ko se mu je oblast že umikala iz rok, je takoj opozoril regenta Aleksandra, da kraljevič Jurjevo vprašanje še vedno ni definitivno rešeno. V dobi svojega bivanja v Parizu kot delegat na mirovni konferenci je imel večkrat princa Jurja pri sebi kot gosta in skrbel je zato, da mu pokaže gotove znake naklonjenosti in prijateljstva. Kraljevič Jurij se je v razgovorih s samim Pašičem še bolj pe v občevanju z enim članom njegove rodbine overil, da lahko za vsak slučaj računira na Pašičevo podporo. Pašič je kraljeviča nalašč obdržal v tem uverenju ter ga tudi ohrabil, da je sedaj prišel v Beograd. To je samo stara Pašičeva politika, on gleda sedaj na kraljeviča Jurja, kot je gledal nekdanj na kralja Milana. Zadnje mesece je bila Pašičeva pozicija zelo zrahljana in govorilo se je že, da se bo moral umakniti. Rešil ga je priatec Jurij s svojim prihodom v Beograd in s svojim nastopom v javno areno. In neki intimni Pašičev prijatelj je zadovoljno rekel: «In če ne bi bilo Jurja, morali bi ga napraviti.»

Sadovi strankarstva. Beograjska radikalna «Tribuna» prinaša pismo, ki ga je poslala demokratska organizacija v Skoplju demokratskemu odboru neke okoliške občine. Pismo pravi: «Od naših prijateljev iz Beograda smo dobili obvestilo, da se bo tobak podražil in če želijo naši ljudje dovoljenje za prodajo, naj se potom svojega demokratskega odbora na nas obrnejo, drugič, skozi odbor na nas se dobi tudi varstvo pred paragra-

fom 42 agrarne reforme in tretjič, če imajo naši ljudje svojce v Bolgariji, ki bi se hoteli vrniti, naj zopet istim potom vpošljejo svoje prošnje . . . » Torej vse izposlujejo demokrati svojim ljudem in prijateljem, od tobaka pa do varstva pred zakoni, radikalni se radi tega zelo hudujejo, pri tem pa sami na isti način skrbijo za svoje ljudi in prijatelje.

Nezaslišne nezakonitosti. Kaj si vse dovoljujejo naši upravi organi, se dobro vidi iz poročila novosadskega «Deutsches Volksblatt», ki navaja, kako se po vaseh še sedaj izvajajo prave plenitve in kontribucije v imenu kraljevega poročnega daru. Upravni organi so hoteli pokazati svoj patriotizem na ta način, da so enostavno ljudem naložili vsakovrstne dajatve, ki jih pa mnogi reveži, živeč od skromne in nedostatne plače, niso mogli izvršiti. In te ljudi se danes pleni. Po občini Novoselo hodi eksekutor ter jemlje ljudem to in ono. List našteva opljene občane po imenu: enemu so vzeli kravo, drugemu svinjo, tretjemu voz, četrtemu posteljno perilo itd. Zaplenjene stvari so se dne 11. t. m. po nalogu občinske uprave prodale na dražbi. — Ali so že ti ljudje izgubili res vsak smisel za to, kar je dopuščno in kar ni dopuščno? Ali ne vidijo, koliko na ta način škodujejo ugledu države in dinastije? Posebno nepojmljivo je pa to, da ni nikogar, ki bi to turško pojmovanje o upravi odpravil ter očvrstil pravno sigurnost v narodu.

O nerešenem vprašanju apanaže princa Jurja poročila «Jutarnji list»: Dne 17. t. m. je posetil kraljevič Jurij v kabinetu notranjega ministra Timotijeviča kot Pašičevega zastopnika. Dosedaj se še ni mogla vlada sporazumeti s princem, ker kraljevič radi onega telegrama iz Bleda, katerega smo objavili v zadnji «Straži» pod zaglavjem «Princ brez doma», kategorično vztraja na svojih zahtevah. Vsi poskusi Timotijeviča, da se reši spor med obema bratoma in izgine iz dnevnih debate, so bili dosedaj zaman. Kraljevič Jurij je že tolikokrat izjavil, da on svojih materijelnih zahtev nikakor ne tirja iz novih obremenitev državnega proračuna, ker je prepričan, da je zadnje povišanje kraljeve civilne liste dovoljno tudi za njegovo apanažo. Princ smatra, da je civilna lista tako visoka, da se lahko od 18 milijonov dinarjev in 6 milijonov frankov vsaj šesti del frankov njemu nakaže. Ako bi ne bila civilna lista tako visoka, bi tudi on ne zahteval toliko.

Vladna sabotaža pomožne akcije za Rusijo. Odbor ruske pomožne akcije v Beogradu je objavil po listih svojo izjavo, s katero odklanja od svoje strani vsako odgovornost, ker ni dovršil naloge in namena, v katerem je bil postavljen. Dopršil ni tega prvič zato, ker vlada ni hotela dati že davno obljubljenih in zagotovljenih denarne podpore, in drugič, ker ni vlada prav ničesar storila, da bi se omogočila odpošujatev nabranega denarja in hrane v Rusijo. Vlada je vse to celo ovirala, sabotirala ter ni hotela odgovoriti na prošnje pomožnega odbora, ki je v zadnjih dveh mesecih večkrat in nujno pisal na vlado. Ta izjava je zbudila v javnosti veliko ogorčenje, ki je pa naperjeno tudi proti odboru, ker je tako dolgo trpel in tako tudi prikrival brezsrčno in brezvestno postopanje vlade.

Pred katastrofo. V beograjskih listih se je pojavila velika nervoznost. Vladna zagotovila, da je vse v redu, razne obljube in vsa zlata mana posojil, uredb in načrtov prav nič več ne zaleže. Strankarska in druga politična vprašanja so stopila v ozadje, v ospredju je pa — draginja. Posebno značilno piše «Balkan», ki pravi: «Mi smo pred katastrofo! Vlada je dolžna, da pusti nepotrebna potovanja v Ljubljano na strani in da se takoj pretvori v vlado za rešitev domovine, in proklet naj bo, kdor ji ne pomaga! Tudi kralj je dolžan, da prekine svoje bivanje v Marijinih Laznih in se vrne v prestolico. Njegovo letovanje v sedanjem položaju bi bilo zelo nepopularno. Torej proč z «Marienbadom», in proč z malo antanto! Če nas po krivdi vlade doleti katastrofa, nas cela mala antanta ne bo rešila! Srajca je nam bližja od suknje. Stran tudi z vprašanjem princa Jurja. Kraljevič naj vsaj v tem trenutku prizanesi ljudem s svojimi pismi in zahtevami. Vlada naj takoj skliče parlament, da prepreči socialno katastrofo.» — List ima v marsičem prav, samo na to ne smemo pozabiti, da so vladni možje, dokler so bili vsi doma, mnogo prispevali k tej katastrofi.

Dnevne novice.

KATOLIŠKI SHOD V SLOVENSKI BISTRICI.

Opozarjamo ljudstvo slovenjebistriške in sosednjih dekanih na katoliški shod v Slovenski Bistrici v nedeljo, dne 27. avgusta. Početek ob pol 9. uri. Kot govorniki nastopijo poslanec dr. Jos. Hohnjec, dr. Leskovar, poslanec Fr. Zebot in urednik Smodej. Udeležite se tega važnega shoda v najobilnejšem številu!

Sveta birna bo letos dne 26. avgusta v Hočah, 27. v Cirkovcah, 28. v Ljutomeru, 29. pri Sv. Križu pri Ljutomeru, 30. pri Sv. Juriju ob Ščavnici in 31. pri Sv. Petru v Gornji Radgoni; potem dne 2. septembra v Šoštanjju, 3. v Skalajah, 4. pri Sv. Martinu Saleku, 5. pri Sv. Ilju pri Velenju, 7. na Laškem, 8. pri Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah, 9. v Loki, 10. v Trbovljah in 11. na Dolu.

Zborovanje naše stranke. Iz Trbovelj nam poročajo: Na Rokovo dne 16. avgusta priredijo naši ljudje iz Trbovelj in okoliških župnij romanje k Sv. Katarini n. Trbovljami. Tudi letos je bilo romarjev nad 1000. Od cerkvice sv. Martina do Sv. Katarine so se vršile pobožnosti, kakor na lepo nedeljo. Sodelovala je rudniška godba iz Trbovelj. Ko smo dospeli vrh gore, je začel padati prijeten dež, ki pa je vstrajal žal samo eno uro. Po slovesnostih v cerkvi se je pričel na trati pred cerkvijo ljudski tabor. Vodil ga je član odbora SLS posestnik g. Kolenc. Narodni poslanec Zebot je govoril o gospodarskem in političnem položaju. Posebno ostro je prijemal

vlado, ki se briga samo za Sokole, Wranglovce in fašiste, a za ubogo ljudstvo pa sedaj v dobi najhujše suše, ko preti pomanjkanje, ne stori ničesar. Govoriti je hotel še neki socialdemokrat, kateri je hotel krivdo za sedanji obupni položaj zvrčati na našo stranko, a radikalno-demokratsko-samostojno vlado pa je hotel vzeti v zaščito. A ljudstvo ga ni pustilo govoriti. Moral je z govorniškega prostora. Č. g. svetnik Časl je opozorjal ljudstvo, naj spregleda ob volitvah, katera stranka stoji v težkih časih na strani trpečega ljudstva. To je SLS. Na predlog g. Kolenca je ljudstvo izrazilo SLS in Jugoslovanskemu klubu neomajano zaupanje. Zborovanje je pokazalo bratsko slogo med kmetiskim in delavskim ljudstvom.

Zborovanje naše stranke pri Sv. Lovreću. Slovenska ljudska stranka je sklicala pri nas 20. avgusta shod. Na katerem na mje poročal naš poslanec Fr. Zebot. Izvajanja govornika so nas jasno prepričala o pogubonosni politiki in gospodarstvu vladne večine, posebno samostojne stranke. Vsi, tudi mnogi bivši samostajnejši smo se zahvalili poslancu in celemu jugoslovanskemu klubu za odločen nastop v Beogradu in smo tudi zahtevali od njih, da ne smejo v pravičnem boju za ljudsko korist prav nič popustiti. Tajnik SKS neki Konrad Brus je pripeljal na shod nekaj samostojnih kričavečev, katerim pa so govornik in zborovalci pošteno zamahali usta. Smilil se nam je ubogi Brus, ko so ga možje in fantje «kurirali». Celu njegov lastni ljudje, ki jih je prignal, so mu v kritičnem momentu odpovedali zvestobo. Pri aas se vsak pošten fant in mož sramuje biti pristaš Samostojne, — Shod je izborno predsedoval odlični našinec gospod Čuš.

Iz Brna vračajoče se Orle je v Ljubljani pričakovala ogromna množica občinstva in jih navdušeno pozdravljala. Spontano se je razvil ogromen sprevod po glavnih ljubljanskih ulicah ob vzhicanih živio-klicih znajujočemu Orlovstvu in ob pevanju rodoljubnih pesmi. Nekaj nahujskanih surovin je brezuspešno poskušalo motiti manifestacijo. Tudi nekaj pridušenih barabskih klicev je bilo vrženo proti Orlovstvu. Vsekakor značilno za brezverso sokolsko vzgojo!

Sokoli so torej z vladno in vojaško pomočjo srečno dovršili svoj nastop v Ljubljani. Sedaj lahko povemo, da niso imeli tuji gostje nobenega povoda biti nezadovoljni z ogromno večino Slovencev protisokolskega mišljenja. Pri tej priliki nam prihaja v spomin žalosten dogodek pred dvema letoma, ko so Sokoli na Bledu polivali dobesedno z gnojnico tuje goste Čehe in Francoze. — Vzporedite sedaj, na kateri strani je kultura in izobrazba, na čegavi pa je surovost in neotesanost.

Stara fregata iz Knafeljeve ulice v Ljubljani imenuje zmagoslavje orlovstva v Brnu «tingltangl papeževe garde»; pri tem pa pozablja, da je častno predsedstvo ogromnega neporečeno poštenih posvetnih in cerkvenih dostojanstvenikov, med njimi tudi verni katoličan, francoski maršal Fern. — Na ljubljanskem tingltanglu pa sta bila s svojo sokolsko častjo pod rudečo srajco tudi dva aktivna ministra in notorična framasona (Pribičević in Zerjav), ki bosta kmalu imela priliko zagovarjati svoje nelepe afeze pred sodiščem. Tudi še ni pojasnjeno, na kak način je bil od šestmesečnega zapora pomiloščen dr. Zerjav, dočim je znano, da se je Pašič izognil svoji kazni — z begom, ki sicer ni v sokolskem programu, saj ne v strahopetnem smislu. Zato tudi razumemo dopisnico iz ljubljanskega tingltangla, ki smo jo dobili slučajno na vpogled, na kateri stoji izpod «sokolskega pozdrava» tudi nekoliko podpisov — bivših kaznjencev. Toliko na znanje Slov. Narodu.

Jugoslovanski vsesokolski zlet v Ljubljani in vojaštvo. Kakor smo že poročali, so na ljubljanski sokolski zlet nagnali iz vseh garnizij vojaštvo, ki je tudi moralo telovaditi in zabavati občinstvo z raznimi nastopi v najhujši vročini in debeli obleki. Vojaštvo pa ni toliko godrnjalo radi hude vročine in telovadbe, pač pa radi škandalozno slabe prehrane, ki je obstojala v nedolžni krompirjevki po enkrat na dan. Skakati, telovaditi in se zvijati v najhujši vročini s pajčevino v želodcu je pač malo preveč zahtevano tudi od tako požrtvovalne in za Sokolstvo navdušene vojske kot je naša.

Drofenikova polomija na shodu v št. Jurju ob juž. žel. Na shodu SKS v nedeljo 13. t. m. je Drofenik agitiral, da naj kmetje nanosijo vina, moke, mesa, špeha in klobas za izletnike iz Srbije, ki jih bo Drofenik pripeljal v št. Jur. Zborovalci so glasno ugovarjali. Suša in draginja je tako grozna, da kmet še za sebe, svojo družino in delavce ne bo imel dovolj živeža. V času takega pomanjkanja se naj nepotrebne gostije in potovanja opustijo. Ko je Drofenik začel zmerjati svoje rojake, pa je bilo ljudem že preveč. Lastni pristaši so Drofeniku onemogočili nadaljno zborovanje.

Preiskovalna komisija rekrutske tragedije je dospela te dni v Petrovaradin, od tam pa potuje v Novi Sad, Subotico, Osjek, Varaždin, Zagreb, Karlovec, Maribor, Celje in Ljubljano. V tej komisiji se nahaja kot predsednik dr. Momčilo Ivković, poslanci Jerenič, Stevanović, Janković, dr. Simrak in Kristan kot člani.

«Talentiran» Rade Pašič se udeležuje tudi v izvedbi agrarne reforme. Iz prvega vira smo dognali, da je vlada nedavno izvedla končno parcelacijo 90.000 oralov obsegajočega veleposestva barona Guttmanna v Orahovici-Belišću (v bližini Osjeka). 70.000 oralov njiv in pašnikov se je razdelilo med razne «dobrovoljce», ki zemlje gotovo ne bodo obdelovali, ker nimajo za to potrebnih sredstev — in ostalo, 20 tisoč oralov z vsemi poslopji in inventarjem, je pa odkupil nadebudni sinko našega ministrskega predsednika.

O posojilu iz Amerike zatrjuje vlada zadnji čas, da «zelo dobro in trdno stoji», prej se je za povpraševanju po prvem obroku prav skrbno izogibala. Sedanje trditve o dobrem stanju posojila so razglašene zato, ker so se v raznih listih izrekli resni pomisleki o izvedbi posojila. Ti pomisleki imajo zelo tehtne razloge. Ameriški bankirji nimajo gotovega denarja v rokah, denarna sredstva za izplačilo posojilnih obrokov si morajo iskati s popisovanjem med ameriškimi denarnimi krogi, ki so pa zelo previdni ter se dobro informirajo o onih, katerim je denar namenjen. In naj finančni minister in vladni listi še toliko govorijo, državno gospodarstvo S-FIS je vendarle na slabem glasu. Pomisleke glede izvr-

ključena, kar naj blagovolijo razstavljalci upoštevati. Dodelitev častnih kolajn in diplom se bo vršila ob priliki otvoritve. Razstavne predmete bo ocenila tik pred otvoritvijo razstave posebna komisija. Opozarjamo pa ponovno vse razstavjalce, da pridejo v poštev samo oni predmeti, ki dosepejo pravočasno na razstavni prostor, t. j. najkasneje do 3. septembra t. l. Veliki obrtni zbor ob priliki razstave se bo vršil dne 9. in 10. septembra. Prosimo vsa obrtna društva, da se temeljito in stvarno pripravijo za ta zbor, in naj da to že danes opozore vse svoje člane. Čim več nas bo, tem več bomo dosegli. Častna dolžnost vsakega obrtnika pa je, da se zbora udeleži in se tako pripomore k skupnemu uspehu.

Pisarna razstavnega odbora se je preselila iz dosedanjih prostorov na Aleksandrovi cesti 22 na stavbišče razstave. Vhod pri malih vratih iz Razlagove ulice ali pa pri glavnem vhodu v Prešernovi ulici. Točnost! Dela na razstavnem prostoru se bližajo koncu. V svrhu pravočasne opreme vseh prostorov in razvrstitve razstavnih predmetov je pred vsem potrebna točnost razstavjalcev tako glede dovoza, kakor glede opreme. Vsak naj skrbi, da bodo njegovi prostori okusno opremljeni in da bodo dela pravočasno izvršena.

Franjo Mlaker, finančni asistent v Mariboru, vračajoč se iz Celja, je pri prehodu v vlak tako nesrečno padel z voza med Slov. Bistrico na progi in pragerskim tunelom, da mu je vlak odrezal obe nogi in je ob groznih bolečinah sinoči umrl. Pogreb bo jutri ob 6. uri zvečer na pobreško pokopališče.

Orlovski vestnik.

Predavanje o brnskem zletu bo v sredo, dne 23. t. m., točno ob 8. uri zvečer v dvorani pomočniškega društva v Lekarniški ulici. Poročajo bratje, ki so bili v Brnu, med njimi okrožni podpredsednik br. dr. Jeraj, in odsekovni načelnik br. Kramberger. Bratje, agitirajte za polnoštevilno udeležbo tudi med nam naklonjenimi nečlani! Bog živi! — Predsednik.

Pomnite, bratje in sestre! Udeležba na podzvezinim orlovskem taboru v Celju je za vsakega posameznega člana obvezna. Pripravite se za Celje! Noben kraj naj ne ostane doma! Bog živi!

Agitirajte za čim večjo udeležbo! Častna dolžnost vsakega štajerskega Orla in Orlice je, ne le da se slednji disciplinirano in vzorno udeleži prireditve, temveč, da tudi vsak v svoji okolici agitira za čim večjo udeležbo naših prijateljev in vsega našega ljudstva. Opozarjamo ponovno vse odseke in krožke, da bodo morali nastopiti v Celju polnoštevilno! Člani in članice, ki nimajo krojev, se uvrste v sprevid v posebnih oddelkih. Vsakdo pa mora imeti orlovski znak na prsih. Udeležba odsekov se bo kontrolirala.

GLADIATORJI.

(139. nadaljevanje.)

«Izidal sem ti našo skrivno pot, ki jo razen tebe trije poznamo v Jeruzalemu. Ničesar mi ni več treba prikrivati pred teboj. Nesel boš Titu moj pisemni predlog o premirju za dva dni, pod gotovimi pogoji. Te pa je bolje, da jih ti ne poznaš. — Ali hočeš iti, in kedar?»

«Tako, ako so pogoji pripravljeni» je pogumno odvrnil Eska.

Med zadnjimi besedami je vstopil Kalha. Zavedajoč se gotovega pogina, ki je vanj pošiljal svojega gosta in rešitelja svoje hčerke, se je bal Eleazar Kalhinega pogleda. V stran je obrnil oči in oditi je hotel, da pripravi pismo.

Drzen in brezobziren človek je bil — pa bridko žal mu je bilo za pogumnega, poštenega Eska, ki se je podal brez vsake hude slutnje v pogin. Tudi zanj, za Eleazarja ni bilo eno in isto, ukiniti sovražnega vojskovođjo — in žrtvovati zvestega, vdanega prijatelja. Ni se obotavljal Eleazar, izdajalski ponuditi Titu premirje, ga prositi za dva dni čas, da doseže njegova stranka premoč in on sam, vrhovno vodstvo v mestu, ter mu obljubil predajo mesta pod edinim pogojem, naj prizanesse tempeljnu in prebivalstvu, in ni se mu zelo brezčasno, da je v svojem srcu sklenil vporabiti premirje za popravo utrd in po preteku te dobe pa prelomiti besedo — Slo je pa za sveto Judovo stvar, tako je sodil fanatični polvojak, pol-duhoven in njegovo dejanje je bilo le vojna zvijača in Bog ga bo odobril kot sredstvo za ohranitev judovske vere — Ampak trdo, zelo trdo in brezsrčno se mu je zdelo, da je moral v ta namen žrtvovati neizprosno poginu njega, ki je toliko časa z njim sedel pri isti mizi in živel pod isto streho, in nezna bolečina, ki njenih vzrokov ni hotel iskati, je razjedala očetovo srce,

Dr. Vilko Marin
zdravnik v Mariboru, odpotuje za en mesec.

Srednje težek konj
valah 7 in pol leta star za vsako vožnjo sposoben, je na prodaj. Kupci naj se obrnejo na tvrdo M. Berdajs, Maribor. 1—3 367

Drva
seno, slamo, premog, trgovsko opravo, kangle za mast, strd, jesih, sode
l. t. d. ima na prodaj
ANDREJ OSET
Maribor, Aleksandrova c.
št. 57. 1—5 389 Telefon 88.

POZORI!
Al. Gniušek, Maribor
Glavni trg št. 6,

prodaja
žičnate žimnice (Drateinsatz) po K 520.—, atrik-žimnice 3 delne po K 1900.—, impregnirane plachte za vozove, mlatilnice, konje kvadratmeter po K 250.—, vrvi za zvonove, studence, seno in perilo, vsaka debelost in dolgost kg K 100.—, 140.—, 8trange za konje par K 44.— do K 90.—, uzde navadne in pletene po K 30.— in K 36.—, zaloga hlačevine, žamet rižasti, platna, racmošina, plavotiska, lincerdruk, cajglače, spodnje hlače, srajce vsake vrste, predpasnike iz klota in plavotiska, obleke za dekleta, moške predpasnike, robce, slamnjače po najnižjih cenah. 333

ko je zmisli na Mariamn obraz in njeno boječe vprašanje: «Kje je Eska? Zakaj se ni vrnil?»

Potegnil je brata za seboj in mu je povedal v kratkih besedah, da pojde Eska kot odposlanec s ponudbo premirja v rimski tabor —

Kalha mu je zrl nekaj časa v obraz in je zmajal z glavo.

«Brat,» mu je rekel, «tvoja pota so polna ovinkov, četudi je tvoje navdušenje bojevito in pogumno! Preveč se zanašaš na meč in jeklo in na mišice svojih rok, na telesno moč, — ki se utegne spotakniti ob drobnem kamenčku in pasti, — na naklepe človeškega razuma, — in vendar ne moreš niti za hip predvideti tiste malenkosti, ki utegne zmešati in prekrižati že v prihodnjem trenutku vse tvoje načrte —! Bolje je, zanašati se na pravico! — Tale mladenič je član naše družine, več nam je, nego prijatelj in sorodnik. Ali ga hočeš poslati v nasprotnikov tabor kakor žrtev, z zvezanimi rokami? Brat —, tako velikega greha ne smeš storiti —!»

«Kaj si hočeš?» mu je odgovoril Eleazar nepotrpeljivo. «Vsak človek k svoji dolžnosti, duhoven k svoji dritvi, delavec k svojemu delu, vojak pa na obzidje pred sovražnike. On edini ve za tajni rov. Koga naj pošljem, če ne njega?»

«Jaz sem mož miru,» je odgovoril Kalha in na licu se mu je prikradel žarek zmagovitega zaupanja, «kdo je bolj pripraven, da nese ponudbo miru ko jaz? Rekel si, vsak človek k svoji dolžnosti. Jaz ne morem — in nočem — opasati oklepa na svoje staro telo in ne djati čelade na svojo osivelo glavo in nočem vzeti ostre sulice, bridkega kopja in ne kateregakoli smrtnega orožja v svoje omahujoče roke — toda ali misliš, da zaradi tega ne, ker se bojim? Vedi, dragi brat, kri Manahemovih sinov polje v mojih žilah kakor v tvojih, in tudi jaz imam pravico, da žrtvujem vsako kapljico svoje krvi za svojo domovino! — O, grešil sem, grešil sem —!» je vzdihnil starih skesan po teh strastnih besedah. «Kaj bom govoril take reči —? Jaz, najponiznejši, najnevrednejši služabnik svojega Gospoda —!»

«Ti ne boš šel!» je vskliknil Eleazar in si pokril lice z rokami, ko so mu stopile pred oči strašne posledice verolomnega poslanstva.

Ako si Rimljani obdržijo odposlanca kot talca, dokler se mesto ne preda, — in zelo verjetno je bilo, da bodo to storili — kaj je bila njegova usoda —?! Ali niso že več ko enega takega odposlanca križali zunaj pred obzidjem v svarilni gled oblegancem in kot kazen za verolomnost? Ali je bilo morebiti pričakovati, da bodo v tem slučaju prizanesli? Njegova ljubezen do brata je bila edini blažilni lek v Eleazarjevem življenju. Srce ga je zbolelo v divji blaznosti, ko je pomislil, da bi moral celo lastnega brata žrtvovati za rešitev mesta.

Eska je navidezno mirno gledal od enega do drugega. Zanj je bila cela zadeva zgolj izpolnitev vojaške dolžnosti. Zanj, za ubeglega sužnja, je bila pot nevarna. Za Kalho te nevarnosti seveda ni bilo.

Pa voljen je bil, da, gre, četudi se ni mogel ubraniti misli, da bi bil Kalha pripravnejši za tako poslanstvo. O izdajstvu, ki ga je pripravljaj Eleazar, seveda ni ničesar slutil in vsled tega tudi ni mislil na gotovo smrt, ki je čakala poslanca verolomnih Judov v rimskem taboru.

«Pripravljen sem!» je mirno dejal še enkrat in naslonil roko na čelado, ki je ležala na mizi.

«Ti ne boš šel!» je ponovil Kalha in bistro gledal svojega brata. «Povem ti, Eleazar,» je pridjal s povzdignjenim glasom in oči so se mu zabliščale, «jaz tega umora nočem mirno gledati! Kot ubeglega sužnja bodo Esko nakratko in brez vsakršnih okolišnosti obsodili na smrt. Mogoče ga celo še tudi obsodijo na bičanje ali še na vse kaj hujšega. Mene pa bodo kot nosilca predajnih ponudb časno sprejeli in ravnali z menoj kot z gostom —. Ako še hočeš ostati trdovraten pri svojem sklepu in na vsak način poslati Esko, bom to zabranil s silo! Le eno besedo je treba zašepniti visokemu sanherinu, da se pogaja Eleazar z onimi zunaj obzidja — in kje bi bila hiša Manahemova? In kako dolgo bi še zeloti ubogali svojega voditelja? — Pa ne, dragi brat, do takih nespornostimljenj in do takih korakov ne sme priti med nama! Ali sva se kedaj sprla v življenju, odkar sva skupaj slonela na maternih kolenih —? Pripravi pismo! Nesel ga bom Rimljanom in zdrav se bom vrnil, kakor sem šel. — Cesa se naj bojim? Ali me ne čuva On, kateremu služim?»

Ko je Eleazar vzel roko z obraza, je bil smrtno blede in hladen znoj mu je v velikih kapljah stal na čelu. Hud boj je boril s samim seboj, pa minilo je —. «Jeruzalem pred vsem drugim!» to je bilo njegovo načelo in od njega še nikdar ni odstopil.

(Dalje prihodnjic.)

Razne novice.

Brezposelnost in industrijski zastoj na Češkem. Podjetje za podjetjem odpušča delavce in tako je v železarnah v Witkovicah, kjer je že prej odpuščenih petsto delavcev, napovedan odpust nadaljnjih tisoč delavcev. Število brezposelnih na Češkoslovaškem cenijo na 380.000. Tribuna opozarja na državno krizo, ki postaja radi rapidnega dviganja češke krone vedno večja. Vplivanje na inozemski tečaj č. krone je postal nemogoč in se ne da predvideti, kam bo to dovedlo. Kakor se da posneti po času, so pribramske premogovne jame v težki situaciji. Odslovljenih bo baje 500 delavcev, ki bodo upokojeni. Na mesto teh delavskih moči bodo do novega leta sprejeli samo kakih 20 novih delavcev. Mesto se poteza že daljšo dobo za pridobitev nadomestne obrti, ki bi bila prebivalstvu nov vir dohodkov. Kakor kaže, se bodo v ta namen zidale železniške delavnice, ko pride do sporazuma med finančnim in železniškim ministrom glede parcelacije zemljišč pri pribramskem kolodvoru.

ZAHVALA.

Ob priliki pogreba našega iskreno ljubljenežga soproga, sina, očeta, strica, brata gospoda

Zvonimira Trstenjak

veleposestnika in dolgoletnega župana obč. Ivanjci, bivšega okr. nač. Gor. Radgona, cerkv. ključarja i. t. d. se tem potom najpriserčneje zahvaljujemo vsem, ki so našega dragega pokojnika spr-mili k večnemu počitku. V prvi vrsti se zahvaljujemo preč. g. župniku Bratkoviču za prekrasen poslovljni govor, preč. g. župniku Kocbeku za poslovljni govor pri domači hiši ter g. načelniku okr. zastoja Zemljiču za prisrčne besede ob odprtem grobu. Nadalje se zahvaljujemo č. g. kaplanu Ašiču ter vsem gornjeradg. nskim pevcem za prelepe žalostinke. Končno prisrčna hvala vsem, ki so v tako lepem številu spremili našega nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti.

IVANJCI, dne 17. avgusta 1922.

Žalujoča rodbina Trstenjak.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo pretno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oče, sin, stric, svak, brat gospod

Zvonimir Trstenjak

veleposestnik in dolgoletni župan občine Ivanjci, bivši okrajni načelnik Gor. Radgona, cerkv. ključar i. t. d.

dne 12. avgusta 1922 ob 16. uri 30 minut po dolgi in mučni bolezni v starosti 59 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil dne 15. avgusta 1922 na domačem pokopališču.

IVANJCI, dne 17. avgusta 1922.

Žalujoča rodbina Trstenjak.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/L — Telefon 311. — Brzjavni: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja vse valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borske transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.